

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . 6 ft. —
Fél évre . . . 3 ft. —
Értekezletre . . . 1 ft. 50 kr.

Előfizetői levelet csupán a kiadó hivatalánál B.-Gyarmaton.

A lap szállítási díjára és a nyitólétre vonatkozó minden költségem a szerkesztőnek küldendő.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ

politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Hirdetések díja:

Öt soros hirdetés . . . 6 kr.
Helyi minden hirdetés . . . 30 kr.
Nyitólétre hirdetési díj . . . 20 kr.

Hirdetéseket felvenni a kiadó. Helyi és társadalmi hirdetések jutalymal esztergályozottak.

Előfizetési pénsek, reklamációk és hirdetések a kiadóhoz küldendő.

B.-Gyarmat 876. okt. 27-én

A legterheesebb adózás.

A nagy és helytelen adózások ellen általános a panasz. A gazda keservesen panaszkodik, hogy a helyett, hogy okzerű javításokra, gazdaságának jobb karba tételére szükséges tőkére szert tehetne, adósságokba süllyed. Az iparos élni sem tud becsületesen, mert az adók megfosztják mindennapi keserves munkájának jutalmától. Az üzletember áru elkelését a terhes adósságok nehezítik, miért is üzlete pang.

Ezen és több ilyen panaszoktól zug fejtünk, fullunk.

Hanem azért daczára annyiszor panasztól roslétünknek, megének több helyiségeinek utcáit estenként vig zaj és lármás énektől visszhangoznak, melyet hivalkodó egyének, nem ritkán az érintett panaszoktól osztályból csapnak, midőn az egyik tisztviselőből a másikba mennek. Vasár, ünnep, és ezeket megelőző napokon ezen csatangolás és ordítózás az utcákon csaknem hajnalig eltart s igen gyakran rendőrellel kihágások alakjában nyilvánul; úgy hogy az ember, ha ilyenkor az utcán menni kénytelen, ittasok bántalmazásának van kitéve.

Sajnos tanúsága ez annak, hogy mennyire elhatalmasodott megénekben is, lakosságunk bizonyos rétegeiben (a kinek nem ünge, ne vegye magára) a szeszitalok mértéktelen használata.

S azután panaszkodunk az adók ellen.

Pedig a részegeskedő, önkényveti magát alá a legsúlyosabb zsarnokoknak, t. i. az állatiaságig, sőt annál is mélyebben lealacsonyító szenvedélynek.

És ezt az adóasztat készséges hódolattal teljesítik azok is, kik minden adó ellen zugolódnak; sőt mondhatjuk, leginkább épen azok, kik az ország közszükségeire, művelődési és humanitási célokra a legkisebb áldozatot is vonakodva hozzák, vagy épen indulatos kifakadások közt megtagadják.

Elmondták az előttünk nálunknál hivatottabb moralisták, hogy a mértéktelen ivásból mennyi veszély származik az isten ezen jótékony adományával ily gonoszul visszaélőkre; hogy az iszákosság vagyoni tönkretűtést okoz, azon családok hozzájárulásával, melyeket lelkiismeretlen gyártók és árusok nyereség-hajlásából elkövetni szoktak, egyéb nyavalyák mellett, melyeket az orvosok tudnak felszámolni, a magyar faj pusztulását és satnyulását

is nagy részben annak tulajdoníthatjuk.

Szóljanak a részben helyettünk a következő adatok:

Az iszákosság az utolsó tíz év alatt 80 millió forintjába került Magyarországnak. Az iszákosság miatt ugyanazon időszakban meghalt hazánkban 25 ezer ember, kórházba jutott miatta 3500 ember, dologházba, börtönbe 12,800 embert juttatott, öngyilkos lett 700, végre tűz és erőszakoskodás által még 5 millió frtnyi veszteséget okozott a vagyonban, özvegyiségre juttatott 19 ezer 200 aaszonyt, és árvaságra 170 ezer gyermeket, 1871-től 1873-ig, tehát rövid három év alatt, pedig 269 ezer lélekkel fogyott Magyarország lakossága, mire nézve a kolera mellett melynek 180 ezer esett martalékaul, az iszákosság is egyik főoka volt e pusztulásnak.

Valóban megdöbbentő számok!

Van azonban egy más szempont is, igen komolyan figyelmeztető arra, hogy a szeszitaloknak még mérsékelt használatával is, a mai világban, nagyon okkal-móddal bánjunk. Példákkal kísértjük meg ennek fejtegetését, számokkal bebizonyítását. Ha mindennap csak egy fél-litrecske bort iszunk is meg, a legolcsóbb 10 krért, évenként 36 frt 50 krral szaporítjuk kiadásainkat, mely fél literék ára 30 év alatt 1095 frtrárug. Ugyanilyen töké állana tehát rendelkezésünkre 30 év múlva, ha a 10 kroat naponként félreraknók; sőt ha a megtakarított pénzcsakát okosan forgatnók, csaknem kétszer annyit!

Ha egy 17 éves fiatal ember elkezdene félretenni naponként 30 krt a helyett, hogy rajta bort vagy pálinkát venne, s ha ezt két éven át folytatná, 65 éves korára, az odáig felszaporodott kamatok és kamatok kamatjával 250 frt évi nyugdíjat biztosítana magának, melyet huzna még él.

Ha pedig 30 krt öt éven át naponként megtakarítana, az érintett életkorban már minden hétre jutna 12 frt 50 kr. nyugdíj.

Ha tehát valamely 17 éves fiatal ember elhatározná magát évről évre szakadatlanul 30 kr félretetésére naponként, ezáltal biztosítva volna, hogy halála esetére egy kedves rokonának 3600 frt tőkésésként hagyatna rendelkezésére.

Melyik okos ember tekintőn 7 ezer liter bor elfogyasztását ily szép eredménnyel egyértékűnek?

Ugy hisszük, elég tanúságos kópek ezek. Megérdemlik a bővebb megfontolást.

Főriak, mint Széchényi gróf volt, kik igazán szívükön hordták a nép

boldogságát, hazánkban már évek előtt üdvös sikerrel működtek az iszákosság mértéktelenségi egyletek általi korlátozásán. Napjainkban azonban, úgy látszik, ilyesemmel senki sem törődik.

Igy országgyűlésünk is elejtette a részegeskedés törvényes rendszabályok általi akadályozásának a budapesti orvosi kör által megpendített és okadatolva előterjesztett eszméjét. Ily persze, szegény az ország, s a kincstárt kell bármilyen módon megtölteni. Kell a fogyasztási adó. Azonban a józan okosság dolga, az okokból helyes következtetést vonni, és az eredményekből az okokat felismerni.

Rajtunk áll szabadulni a legterheesebb adózástól.

A közigazgatási bizottság november 9-én tartja ülését. A b.-gyarmati járási földadó bizottság nov. 14-én d. e. 9 órakor ülést tart, melynek tárgyait: a miniszteri utasítás értelmében készített járási leírás, ill. és Ödön jegyző lemondása következtében jegyző választás, Tolmács és Zóbor közügyeit tárgyzó felszólalások érdemleges elintéztése és a beérkezett kiigazítási munkálatok első fokú elintéztése képezzék.

A b.-gyarmati tagozatlai tárgyalás ismét elhalasztott, most azonban csak nov. 28-ig. A f. hó 26-án tartott tárgyalások alkalmával a hiteltelenség táblázatokban egy állítólag Dr. Baintner Ferencz birtokát képező felházhely nincs kimutatva, valamint a censulisták abbéli kérvényének elintéztése miatt, miszerint ők az urberek lejtromába felvételt kértnek, minthán ily természetű háztelkeket bírnak. Az uradalmak jogképviselői tiltakoztak ugyan az ellen, de a mennyiben a censulisták jogait beigazolták, azt a bíróság figyelmen kívül nem hagyhatja, s ép azért az új határidő szükségessé vált. A censulisták képviselője Bodnár István úr, ki beszéde végén hangsúlyozta, hogy igazságot akar a nép, nem kegyelmet az uradalomtól.

Őszi elmélkedések.

A természet tavasszal lakodalmat ül, és ezer kis madárnak csattogó dalával fonszorot a földnek, e szép, ifjú menyasszonynak — derült homlokára.

Örömjaj közt fut el minden óra, és az órák napokká képződnek, míg a napok hónapokká válnak fényözönben uszik a természet, feltérítvén minden ékeségét, melynek szonnyad magvát a tavasz felfakasztá; a nyári évszak oly szép, olyan vonzó, mint a kifejezett férfikor, mely az ifjú csapongó zajos kedvtelések helyett a megfontolt értelemzabta csendes munkálkodásban leli élte hivatását.

Bonépósi lassankint a mezőség munkás csoportokkal, melyek nyugtató hangya lankadatlan szorgalmával iparkodnak beszedni a farsadalm gyümölcseit. Virgoncz aratólányok gyors kezekkel kötik kérébe a levágott búzakalászt és nemsokára a lepek végtelen táborra vonul végig a sík me-

zőség messze láthatárán; mígsem ezek is eltűnnek és a magasan szálló páncsirta harogó dalával versenyt fűtyörésszé szánja fel terüjét a mezsei munkás, hogy a föld megfoghatatlan, titkos működő erejének új tápot adjon.

Fülszik a nyár is, és helyesebb az ősz közszót be; eme eszelid fájdalma örvény, sőtét küdfolyóba burkolódva hullat szűrt könyeket a múlt idők öröme és boldogságának romjai felett!

A nemrég ébredett és teljes pompájában ragyogott virány helyén pusztulás honol. A rétvirága színvesztett szirmait búsán hajítja a földre; a fák levelei lassú zarájk hullanak egyenként alá, mint az emberi élet tündé évei, szárnyaló időnek hideg fuvalmára.

Önkénytelen elszorul az emberi kábel a látományon, és míg az ényezetet nagyzeriségét bámuló szemekkel vizálgja, addig gondolata önsorát juttatja eszébe, meri biaz életnek is tavassként felébred, s miként a nap, delelő pontját eléri; de mint az ősz megfeszítja az erdőt lombjától és a mezt virágaitól, úgy életünk is lassú hervadással száll az öröknyezetet sírja felé, mint a lezálló nap, mely végső lobbanással tűnik el a végtelen homályba.

És hogyha már életünknek javát leéltük, mi marad fenn az elmúlt szép időkből? nem marad egyéb fenn a puszt emlékezetnél, mely gyors szárnyon madárként hozza lelt örömeinket vissza lelkünk elé, mint a letarolt ősi táj felett elhunadó hűves szellő, mely sötétjára regéli el egy szebb időnek tarka történetét!

Boldog, ki — bár szűk körben — jól fel fogja élethivatását, feladatának híven megfelel: boldog az is, a ki nemcsak feláldozással karolta fel, magasztos célok után törekedve, az emberiség közös érdekét, habár legzsenitőbb törekvéseinek hajója tán szokszor szirtrebe ütközött; szászor boldog, kinek a sors oly szerepet juttatott osztályrészeül, mely által az emberiség érdekében tenni, munkálkodni és teremteni oly bő módja és alkalma nyílt, mert ha elérkezik ama pillanat, midőn önmagunknak leszünk számadók, mert ha elérjük már a kornak azon határát, mely beavatunkat a tettek mezejéről leszorít, mely mint az ősi táj számunkra többé semmit nem terem, úgy vigasztalásul fennmarad a megnyugtató öntudat: hogy megtettünk mindent, a mi tőlünk telhetett! És fejtünk nyugodt lelkiismerettel hajtuk örökálmunkra le, mint a földműves, ki teljes életében jól gazdálkodott.

Mert a kapzsi önzés, mely egyedül saját érdekét törekzik érvényre emelni szűrtelen; az alacsony szűkekltség, mely önmaga javát kívüli nem ismer egyebet; a kielégítetlen fűvésnyesség, melyet a kájn irigység tesz halálsápadia, — kiltázzal tán elpalástolhatja sovány lelkének mardomását; az emészto kinokat ajkának mosolyával tán rejtgetheti, de a benső hang, a kérielhetlen vái, mely legedesebb álmából riasztja fel, tüdőző daemon gyánadt szűrtelen sarkában lép, és mint az ősz sügő, vad viharja rongyokra tépi azt a fáknak lehnült, sárga leveleit, feltámad lelkében az örvadásnak szava és boszorka kezekkel zavarja minden bűnét az óhajta vágyott nyugalom köd.

No a bírvgy, ne is önző hűmág vend-rejje tetteinket, mert a világ, míg csillámát látja, felemel, de aztán csakhamar lesújt, és számunkra nem marad egyéb jutalmul a puszt megbánsául. Nemes érzés legyen

lakottja lettünk; törekvésünk a szív engalma szablon korlátokat, mert ha később magasztos cselekedet, elismeréssel nem is találkoztunk, sőt keblünket a halálanság mérge nyila vérzi meg, erkölcsi jutalmunk nem maradhat el! Lelekünk mélyén ott lesz a tiéd meggyugvás, mely szomorúabbat ér a világ sűrű dicséreténél.

Borongó köd teríti el sötét leplet az éjszaki táj felett; völgy ölében, erdő mélyén szent némaság tanyás; s míg tévleg léptekkel utunk tartott mesén vezet, elmélyedve csüggyve a mulandóság szomorú gondolatán, a köd sötét álomán átérződik lassanként a kelő nap fénye, mely az égen mind magasra szállván, hatalmának sugár-ostorával sőt kergeti a vad sötétséget; fut előtte a köd az igazság buszául kezéltől. Lelkünk és szív öröme gerjed a látományon és felebred keblünk szusznyadó reménye, hitünk biztat, hogy, — bár későn — el kell jönni az időnek, mely lesújtja a bűnt és aljasságot; míg ellenben felemeli a hideg közöny és darva halálanság alacsony porából a tiéd arányt és valódi érdemét!

Tanúgy.

Körutamban tapasztalván, hogy több népiskolában a szorgalomidő nem csak szep-tember hó elején nem kezdődött, de még október hó közepén is sok tanköteles gyermek hiányzott; továbbá, hogy a tanítók az iskolarend tartási naplómintákkal ellátva nincsenek, s így a mulasztások fel nem jegyzetelés, büntetés alá sem vonhatók. Tapasztalván azt is, hogy sok tanteremben a természetrajzi ábrák, térképek s egyéb taneszközök nem voltak helyesen tartva, hanem az iskolában bever-tek, illetőleg kifüggesztettek, sőt annak falaira olykor fel is szögeztettek, mi a megismerés folytán nem csak a tanítás sikerét gyengíti, hanem ezen értékes tan-eszközöket a kora érvénytelenség teszi ki, mi által az iskola fenntartó községeknek felesleges költség okozatik. Végül tapasztalván, hogy legtöbb iskola engedte a tanulók gyer-mek számára külön tisztességes félrevo-naló nem építtetett; két hiányzik; a szor-galmi kert pedig rendeltetés céljára nem fordítatik, valamint az ismétlődő iskola sem szerveztetik; felhívom az iskolát tartó kö-zségeket, hogy mindezen hiányokat haladé-ktalanul pótolni igyekezzenek, s azon felté-teleket pontosabban teljesítsék, melyeket az 1868. 38. t. cz. 11-ik §-a elősorol. Min-denek felett pedig, mivel az iskolakényszer szigorú keresztelvétele nélkül a népnevelés

sikere bizonytalan, a mulasztások megbün-tetését eszközöljék, s a székényekben tar-tandó taneszközöket a mai szűk időben gondosan megőrizték.

Kelt B. Gyarmatosa, 1876. október 23.
Ebeczky E. m. l.,
tanfelügyelő.

Körlevél. Kronk András kamjonkai néptanítónak 1863—4 tanévben augusztus 7-én 201. sz. alatt kiállított s időközben elvesztett tanképesítési okmánya az ungvári gör. kath. tanítóképző intézet részéről 1. évi július 29-én 216. sz. alatt másod-latban kiadott. Minél fogva az eredeti ok-mány ezennel érvénytelenségét nyilatkoztatik.

GSARNOL.

Szirák és a sziráki.

Egyház történetének rövid vázlata.*

E gyülekezet a legrégebbek közé tar-tozik. Mint község említtetik Budai Ferencs által, még pedig: Magyarország polgári történetjére való lexiconjában III. darab. 318 lapon, hol ez állanak: „Szentgyörgyi Székely Tamás perjel (V. László és Mátyás királyok idejében) a Jeruzsálemi sz. János vitézi Rendnek jóváhagyásával ajándéko-zott Meborai Jánosnak Nógrád vármegyé-ben Szirák nevű falut 1453 esztendőben, melyet ez ideig az említett vitézi rend bir-ta. Hagyomány szerint a Johanniták itt a jelenlegi templom helyén kolostorral bir-tak, s midőn a reformatio utáni időkben Luther követői itt is megszorodtak, a kolostor helyén ima-bázart építettek mely mi-dőn ledöntöttek, s helyén a mostani templom építéséhez fogtak, ásatiások közben egy em-beri alakot előtűntető szobor találtatott, va-lószínűleg a régi kolostor maradványának mai napon is látható, beléfén építve a templom külső falába.

Az Egyház megalakulása a 16 dik szá-zad második felére esik, mert 1647 ben már névleg is ismert lelkesze Pirolo Márton volt, ki előtt már több lelkesze volt az Egyháznak.

E vidéken, nevezetesen Vanyarczon, Béren s Dengelegen a reformatio bívei szin-tén megszorodtak, de külön Egyházakat nem alapítottak, Szirák lévén a központ és egyedüli anyagyülekezet.

Vanyarcz Lányi Dániel Superintendens által a gutai anyaegyházhoz csatoltatott 1660 körül, miközben követhetett lehet, hogy a

*) Ily közleményt bármely felekezet részéről szívesen fogadjunk.

gutai egyház is a legrégebbek közé tar-tozik.

Bőr 1700 körül végleg elszakadt az anyaegyházról, ezen történetek első indoka, hogy a béri asszonyok s szirákiakkal a templomban helyek miatt összepöröltek, sőt titellegességre is vetemedtek; az elkeser-dest szította bizonyos Vörös János, ki magát első béri pappá választatta, de Lányi Dá-niel superintendens által Turpolyán tartott egyházi congregatio alkalmával hivatalától megfosztatott 1862 ben. — Az elválaszti pro-cessus tehát 40 évig tartott.

Dengeleg mikor szakadt el első évben az anyától nem tudatik, de bizonyos az, hogy 1715 előtt anyaegyház volt, 1715 ben csatoltatott Szirákhoz, míg végre 180 év mulva 1865 ben ismét anyagyülekezetté ala-kult. — Hogy 1715 előtt anyaház volt, bi-zonyítja a nevezett évben Ludányban tar-tottat ág. hitv. ev. gyűlésegyezkedőnyve, s egyezmény bizonyítja, hogy Ludány ag. hitv. gyülekezet volt.

Szirákban, mint ág. hitv. gyülekezet-nek jelenleg második temploma van. Midőn a templom építéséhez hozzáfogni akart, folyamodott Mária Teréziához építési enge-délyért Drodzdi akkori bécsi ágens által: a kormány 1779-ben vizsgálat végett kiküldött egy bizottságot Rohács András hatvani archidiacon előkeltő alatt Sreter Mihály és Hegyesy József nógárdmegyé táblabírákat, kik ugyan azon év október 18-án Szirákban megje-len tek oly utasítással, győződnének meg arról, vajlon Szirákban szükséges e egy nagyobb s di-zsesebb templom, s van-e alap rá? Mi volt az ő jelentésük, nem tudatik, de az enge-dély csak II. József uralkodása idejében adatott meg 1781 ben. Az engedély megér-kezése után 1782 ben jul 8-án Róth Ta-másné, szül.: Wattyay Borbála tette le a mostani templom alapkővét, s a díszes épü-letet építeni kezdé, de 1784 ben meghalt, a templomot leánya Róth Johanna férjzett Gróf Teleky Józsefnek befejezte s felia zen-teltetett 1788-ban okt. 28-án.

Midőn a templom építése végleg elha-lyoztatott, a jegyzőkönyvet Wattyay Bor-bála, Róth Johanna, Horváthy, Plattay Tattay Balogh Péter és Kanpe Mihály irták alá, mint ezen egyház pátronusai.

Sziráki egyházat több szerencsétlenség, nevezetesen tűz csapások érték, temploma leégett 1832 ben, s négy harangja közül három elolvadt, a paplak leégett 1743 ban az iskola 1852 ben.

Ezen Egyház történelmében legkivá-lóbb s legmegfigyeltőbb helyet foglal Róth-Wattyay-Gr. Teleky-Gr. Dégenfeld s Bozó család; mert ezen családnak köszönheti,

hogy oly díszes temploma van; ezen csa-lád által építtetett a paplak, az iskola, el-látottat az Egyház díszes és értékes szent edényekkel, s folytonosan nagyobb mérv-ben segélyével dotálja azt.

Mikor jutott Szirák a Róth családhoz birtokába, egyházi levéltárukban ki nem deríthető, annyi bizonyos, hogy a 18 dik szá-zad elején már Róth Ádám birta, ki meg-halt Garamszegon 1744-ben. Ennek testvére Róth György Eperjesen Karaffa által kinpa-ra vonott 60 éves korában, ki a kinokat kiállotta, hibe maradt Egyháznak, s még 40 évig élt, s így 100 éves korában halt meg. Arczképe a sziráki kastélyban látható.

Róth Ádámnak fia Tamás renováltatta a sziráki kastélyt, mely egy lázárak azelőtt erősség volt. Ennek neje volt Wattyay Bor-bála, kivel nagy vagyonok örökösevé lőn. Egyetlen leánya Róth Johanna férjhez ment Gróf Teleky Józsefhez, ennek két fia volt László és József; József fia Erdélybe szár-maztak át, ellenben László gyermekei: Ádám, József, Sámuel és Johanna, a villághírű László és Augusta Magyarországi birtokok örö-köseivé lőnek, Sámuel és Johannát kivéve a sziráki családi alirboltban aluszszák örök álmaikat.

Róth Johannának nevezetes az ő 1812 jul 22. kelt végrendelete, melyben fokrövé-deit két fiának hagyja, de számtalan ala-pítványt tesz, nevezetesen 100,000 real forintot hagyományozott a magyarbani ág. hitv. ev. iskoláknak ösztöndíjjakul, melyből jelenleg is évenként 60 jelölt ifjú 42 for-intonként o. é. részesül; a sziráki Egyház-nak 3000 a pesti 6000 forintokat stb.

Az Egyház jótévi közé sorozhatók még Gyura Gábor és neje Thuránasky Terézia, kik az Egyháznak egy 10 mázasz hara-ngot birtokoltak.

Az egyházi irattár szerint visitatio tar-tottat Szirákban 1657 ben, aztán nincs emlí-tés téve, csupán 1798 ki Hamaljar, 1813 Lyei 1819 Lovich s 1838 Szeberényi szupe-rintendensek által megjejtett visitációk.

Az irattár megemlékezik arról is, hogy Hamaljar Márton superintendens volt első, ki elemi iskoláinkban elrendelte a ma-gyar nyelv tanítását, 1806 ban maga megha-gyással, hogy oly tanítók, kik előtt a ma-gyar nyelv ismeretlen, azt sajátítsák el, jö-vőre pedig csak oly tanítók alkalmaztassa-nak, kik a magyar nyelven jártassággal bírnak. Im az ág. hitv. ev. Egyház feje már félszázad előtt hazafiságának mely ki-tűnő jelét adja?

Wladár Miksa.

(Folyt. köv.)

TÁRCSA.

TELENCZAI EPIGRAMMÁK.

GÖTHE UTÁN.

Fordította Csalamjai.

1.

Élet volt a pogány hamvvedrek, airkövek éke,
Tanok lejtnek im itt, összevegyülve bachan-s-Nők seregével; amott a polók Pan fúja a túlköt,

S vad, recsegő hangon szólni kényszerít;
Csám-balom, és dob szól; szemléljük, s hall-juk a márványt,

Épökodező madarak, nektek oly élve a gyü-mölcs!

Nem zavar itt titeket zaj, nem riad innen el Érosz,

Sőt a csoport közepett lángra bevitve, sürgő-
Igy ül a tőm diadalt a halálon, s néma lakában

*) A telenczai epigrammák magyarra teljesen lefordítva még eddig sehol meg nem jelentek. Mily nehéz a feladat, tanúsítja János Károly kitűni má-fordítások magyarításai is, ki Göthét ósmereti művé-ben ama feladattal, — több epigramm lefordítása ál-tal, — nem elég szerencsével megküzdött. Csalam-jai kitűni lapunk már mostánnyokat közölt volt, más adja a 104 epigrammot teljes egészében, s épen az epigramm egy folytonosságban bemutatásának vé-gét, hiszünk, hogy a t. költőiség a már közöltök-
ejez felvételébe szívesen bele fog egyezni. Szerk.

A nyugoró por még szinleges életet él;
Igy vegye a költő sirját e tekeres körül,
egykor,
Melyen az életet oly gazdagon ékesíté.

2.

A kékebb egen itt a dicső nap alig hogy
elém tűnt,
S a repkény-koszorús szírtok alakja, — alig
Láttam a szőlőst, mint köti össze bor-ág-gal a nyárfát;
S Maro szőlőbelyiből lágy suvalom lebe ért;
Jötték a Múzsák is nyomban társulni; be-szédünk

Tárgya elegy vala, mint kedveli ezt az utas.

3.

Vágyó érzellem karolom mindenkor a kedvest,
Hő szívem egyre az ő lágy kebelére simul;
Térdirre nyugasztom fejemet mindig le, s a bájos

ajkra, szemekre vetem méla tekintetemet.
Aki ezért megro: „csenevész így veszté
idődet“

„Biz gonoszúl telik ez“, válaszom. Ámde
figyelj!

Hogyha az élet ez egy örömtől foztva
leandek,

Nem telik el buss nap, s a temetőbe vibetex.
Bérmokaisom daczul, a pinczér hizelegre bo-
szant, a

Külső szolgálca, és szemtelenül hazudik,
És ha ezektől megmenekültem, zaklat a

pótlás; —

Oh, nagy ur a kocsis itt! — s végre a
vámhivatal!“

„Est fel nem fogom, és te magadnak mon-dasz így ellent,

Azt hittük, csupa kéj, melybe Rinaldo uszik“

„Ab jól felfogom én az okot, testem van
uton csak,

Leikem folyton a szép kedves ölébe pibon.
(Folytatása köv.)

A házasság jókötői.

Korunk a hirdetés s kora. — A sziv
érmények is azokhoz tartoznak, melyek-ből, hogy forgalomba jöjjenek, vásárt kell csinálni. Erről leginkább meggyőződhetünk, ha végig olvassuk a legjobb külföldi hirdeté-seket, melyeket néhány angol és amerikai vállalat házasságok közvetítése céljából kiadott:

„Egy eléggé jó külsejű 42 éves árva leányzó tisztas állással bíró férjet ohajtana; a hirdetés végéhez függesztett: „szülei meg-haltak,“ az előzmények folytán nagyon is fölőlegesenek látszik. Egy másik érettségű árva, lévén 44 éves, miután teteltes arczal, jó alakkal s a házasság életnek kedvező vérmérséklettel bír: meg van győződve, hogy egy némileg vagyonos, szelid és mivel mo-dora öreg ural boldog tudna lenni.

61 özevgy, 19 évtől egész az ötvenig sorakozva, vágyódik ismét vissza a házasság élet enyhádó bérébe. Egy tizenkilencz

éves, szőke, magas, előkelő összekötöttesél bíró gyönyörű özevgy tudja magáról, hogy igen melegen érzi szívet bir, s csakis ezért nem várhat a kérékre. Különböz türelme-lensége talán azon körülményből is kima-gyarázható, hogy ez azon öt özevgy közé tartozik, kik jónak tartják vagyonai állapo-tukról mit sem szólni. A többi 56 özevgy ellenben becses személyét kevés vagyon, némi jövedelem, csinos lakás vagy szerény földbirtok stb. kíséretében tudja felajánlani. Az egyik 20000 font vagyonnal s ezenki-vül nagy birtokkal kísérti a férfiakat; a másik 12,000 fonttal aranyozza meg a ke-serű labdacot; a harmadiknak pompás háza van a vidéken „nyugá háznál nincs“, jóllehet okos férfi, nem igen kötné sorát az olyan özevgyéhez, ki a gyermekeket nyűgnek tartja. Hihetőleg sokkal jobban járna azon fiatal, csinos, tisztaságát kedvelő özevgygyel, ki Scott Walter következő so-rai jézi:

„Oh, néki ti féjdalomment napjainkban
Szécsényesek és ingó nádk vagytok;
Környünkön lemejték fel csupán, hogy
A földön is lakoznak angyalok.“

Nem tagadjuk, hogy néha ezen versszak két első sorát is igazolná, de arról biztosítja a gentleman, ki ezen kísérletezésre ráadás fejét, hogy a két utóbbi vers állításához bi-tyogna lenni. Ezen hirdetésmények sorozatában sok curiosumot olvastam, de alig hittem szemeimnek, midőn lady Charlotte név alatt következő sorok futottak át: „Egy előkelő hölgy 19 éves leányát még életében sze-retné elhelyezni. Ismerősei őt vonzó külse-

Levelezés.

Pest 1876. okt. 18.

Nagy meglepetéssel olvastam a „Nőgyári Lapok” 42-ik számában közlött azon tudósítást, hogy a világ hírvévé női négyes f. hó 31-én Losoncban hangversenyre fog. — Bár fájdalmasan esett azon gondolat, hogy magam akkorára ott nem lehetek, mégis örültem azon ténynek, mikép megvénk második városának Losoncznak ismeretesebb kell lenni a legnagyobb művészek előtt is, mintán ezen első rendű művészek azt látogatásra érdemesnek tartják. — De az e feletti buzgóságom némiképp zavartatik azon aggadalom által, vajon fogják-e az északi csalogányok városukat annak találni, a minék képzelik? azaz egy műértő közönség hazájának, avagy csalatkozva azon tudattal távoznak-onnét, mikép a hirok nagyrágához a valóság megfordított viszonyban áll. — Hogy ez minél inkább megakadályoztassék, hogy megne hazudottassék azon itt a fővárosi művészi körökben elterjedt általános vélemény, mely szerint Losonc városának lakosága hazánk legmiveltebbjéhez tartozik, és különösen a szegedi dícső napok után Losoncban példakép való felmértése megne szüntettesék, magam is tollat ragadok, hogy földieimet figyelmeztessék, mikép nagyobb élvezetben nem részesültek, elbájolódott valamit soha sem hallottak és talán soha többé hallani sem fog, mint ezen rendkívüli művészek éneke. A losonczaiak ezáltal könnyű módon előadást fognak hallani, melynek élvezetért itt a fővárosban némelyek egy ülőhelyért 50 — 60 frtot, mások egy álló helyért 15 — 20 frtot fizettek és a nagy Redout terem zsúfolásig megtelt. Toll le nem íratja a minden képzeltet felülmúló bátást, mit ezen bámulatos össhangzatú ének előidé. — De hogy a t. közönség ne biggye, miszerint csak egy rajongó véleményével áll szemközti, im a következőkben rövid kivonatban legyen idézve néhány elsőrendű zenetudósának ítélete, melyet azok a művészek fellépése alkalmából különböző lapokban közlöttek. A „Presse” ezeket írja. A svéd női négyes teljes mértékben megérdemli azon kitüntetések, melyekben mindenhol részeseül, ahol csak fellép. Sajátos tünemény az a maga nemében, melyet a dal világában, az összehangzatos egység tekintetéből alig lehet valamivel párhuzamba tenni. A négy hang egyetlen egynök jellegét viseli, s a zenei kifejezés ugyanily benyomást tesz a legfinomabb árnyéklatokban is.

A t. hírhedt valaki, hogy e hölgyek ezen genre tüzetes tanulmányozására és begyakorlására adták magukat, hogy így hangversenyi utazásuk részére még ki aknáztassék és kapós árucikkre tegyenek szert. De nem úgy van. E négyest a tiszta esztétik hozta össze. A hölgyek ugyan mind a négyen a stockholmi konzervatóriumban nyerték zenei kiképzetésüket, de mindannyian más és más ágára adták magukat a zenének. Így a mély állt és a második soprán az orgonát gyakorlák, míg az első soprán már az operában mint énekes nő működött. Szabad óráikban, maguk mulatására, férfi négyeseket próbáltak énekelni. A konzervatórium egy tanára, ki próbájukat esetleg hallá, arra bírta őket, hogy egy hangverseny egyik számát elvállalják, s hirovük meg lett alapítva (Schelle Ede tanár).

Weiner abendpost. Ambros tanár szintén sajnálom, hogy ezt, mit itt a svéd női négyesről mondani akarok vörös betűkkel nem nyomtatottam, miut az újsápeket a napitárban.

A dolog új és szokatlansága teszi-e — nem tudom, — de nem habozok állítani, hogy a négy svéd hölgy éneke a legbájosabb, mit zenében valaha hallottam. Komolyan, mondhatni tüneményesen lép a négy erőteljes nő egyenlő, egyszerű tolettében az állományra — sorba állnak egymás mellé, egy tekintetű váltanak és — de embri hang-ez, vagy egy bűvös hangzer hark, dagadó akkordja, mi, hallérzékünket érinti? Hihetetlen tisztasággal zeng e harmonia. A hölgyek énekelhetnének bármint: már maga a hangzat delejea erővel ragadna meg. Ámde azok egészen eredeti majd mélabús, majd pajkosan vidám svéd dallamok nekünk egészen új adományok.

A második alt hangja éppen tüneményeszerű. Lantzin dalában „Nits lif as en vag” (Életem egy hullám) bámulattal hallottuk a mély (nagy) h t, mely már a tenorok is elérhetlen szokott lenni. Altok rendszeren csak a kis e-ig mennek, tehát egész egy quartal magasabban s a mély legmélyebb hangok nem tenor — és nem bassz zengtetűek, hanem bírják az alt igazzi színt, úgy hangzanak, mint egy megdült mély hangú harang.

(Neues, Fremdenblatt Dr. Klein Tivadar.) Az időny legérdekesebb művészeti jelensége a svéd női négyes vala. Bécsebe való jövetelüknek némi bizalmatlansággal néztünk elébe. A legjobb esetben a zillerali tyrolai nők produktiójához valami hasonlót vártunk, kik minden természetesen letének árvalcsány-nevelő intézeti pénztára javára előrusítja. A fényképek 4 frt, 1 frt

és 60 krért szerezhetők meg Salupa gyógy-azottárában, Hores és Verságh fényképezésnél a Damjanich János utcánál.

Az est eredménye mindennek felett fényes vala. Minden darabot viharos taps követte. Hármát — kivált a nemében egyetlen hirtőláp marost — ismételnők kelle stb. (Halm L. B. tanár.) Szerda este az utolsó zeneidény egy megoldatlan talányát újra eléük adá. Huseudorier terme a posztutól az ajtóig úgy megtelt, hogy csak egy vékony szabócska sem tudna befurakodni, s minden arezon várakozás állt.

Mint egy láthatlan szellemkéz adta jelre kezdik meg, s úgy olvadnak egységgé, mind az Indok Trimitri istensége. Azt hihetünk hangos hangfűrdőben vagy, mely rízaalvással van fűszerezve. Nem hallgatod, hanem jövedvén bűrpölöd, már e hangokat, melyek kellemes meglepetéset okoznak tagjaidba. Itt megszűnik a leírás lehetősége, azt tapasztalni kell. — Egyikük sem művész magában: együtt véve a legnagyobb. Külön minden hang kifogás alá eshet, együtt legyőzik a legmerevebb hangzást is. Ez tiszta csoda, és a csodát leírni nem lehet. Taps vihar zúg a tornem át — ismétlik dalaikat — meghajlítják magukat — újra — és újra — s mi egyedül maradtunk — ámulatunkkal stb. stb. — Haonlólág nyilatkoznak párisi, londoni, hamburgi, berlini és más lapok. — Valóban irigylendő a losoncziaiak sora, és különösen a dalegylet, melynek szép híre leginkább lehetett mérvadó Losonc kiemelése: — de hiszem is, hogy az egylet mindent el fog követni, miképpen lelkes búvölőse és fogadása által magasabb műveltségének és valódi művészi illettiségek fény es tanujel adja.

X. y.

Közegészségi törvényünk tartalma.

I.

A XII-ik fejezet a járványos időkben mulhatatlan teendők általánosságban elílyesen intézkedik. Figyelemre méltó s dícséretes dolog, hogy e fejezet két §-ába egy nem járványos, de rágalys a világpolgári szerepének nevezhető betegségek is fel van véve, s ellenében feltétlen helyeslést érdemel szabályok vannak törvénybe írtatva. Függetlenül a közérköcsiség kérdéseinek rendelteti uton történő szabályozása van érintve.

A XIII-ik fejezet a himlőoltás körül követendő eljárásról minden irányban gondosan rendelkezik; jelentőségének legmagasabb pontját azon elv kimondásában érte el, mely szerint „a védhimlőoltásügy állami intézmény”.

gyakorlattal bíró orvos magas és szép fia, sűrű fekete bajuszsal, ki költő, zenész s Szot-Pétervár, Páris Washington, és New-York legelőkelőbb családjaival összeköttetésben áll, ki egész életét utazásban töltvén a világot ismeri; kedves, önmagát művelt, költészet- és zenében gyönyört találó nőnek ajánlja fel, kor nem jön tekintetbe. Minden levélre válasz adatik, s azok kíváratára vissza is küldetnek; a jelentkezők az ügy végelöntéseig legnagyobb titoktartásról biztosítottak.

Hogy az Egyesült királyságban a házasságkötések száma mennyivel esaporodott a kétnembeliek értekezésének ezen újonnan rendszeresített intézménye folytán, nem tudjuk megmondani; arról azonban éppen nem kételkedünk, hogy ezen intersexualis közöny igénybevérvől körül később sem egy kénszerű elmondani: „bárcsak hírt se hallottam volna!”

Bakunin Mihály, az orosz nihilisták és socialisták híres vezére, meghalt, élte 62-ik évében. Ő Drezdának 1848-ban a forradalom egyik vezére volt. Ezért halálra ítélték, de megkegyelmeztek neki életfogytiglani fogságra. 1860-ban kiadták Ausztriának; Ausztria meg Oroszországnak szolgáltatta ki. Így aztán Sibiria-ba került, de onnét megmenekült. Azóta rendszeren Londonban él.

Egy milliomos csizmadia Londonban nemrég halt el a világáros leghibesebb „lábytüntője”. Poole úr. Végrendeléstől kiutott, hogy vagyonra, s ingatlanokra nem is számíva, pénzürtékben s ingóiban egy millió 200 ezer frtot tesz ki.

A XIV-ik fejezet a gyógyfürdők és ásványvizekéről szólva, a gyógyfürdők jellegét megállapítja, azok felsorolásáról, rendtartásáról általánosságban szakszerűen rendelkezik emelkedésükre, az új építkezések 20 évi adoménosságát által s az által, hogy posta s távirdu létesítést a fürdőkben állami segélyvel igéri eszközölni, természetleg nagy leengyelést ad. Kár, hogy természetlen ásványvizekben annyira gazdag hazánkban a mesterséges ásványvizek gyártására engedélyt ad, balár ezt meglehetősen megzavartassék mellett teszi is.

A XV-ik fejezet a boltiutak körül követendő eljárás közben a rendőrségi feladatok teljesítésére megfelelő tag téri biztosit, a tudomány egyik életét erőnek törvényesen forrást nyit; a temetkezés vagyoni vagy egyházi részéről jöhető akadályait elhárítja, temetőkéről, sírholtokról, egészségügyi szempontokból kimerítően rendelkezik. Az egész fejezet itt ott újat s abul sem azt, előhaladást foglal magában.

A XVI-ik fejezet azon közegészségi intézményről szól, mely azért emelkedik a közügyek magaslatára, mivel minden egyesre jutókéonyan kiható szereppel bír a társadalmi, vagy mondjuk állami életben. Ezen ügy a gyógyszeriar, mint vagyon feletti tulajdonjogról, a gyógyszeriarak fajairól, azok felállításának feltételeiről, kezelésének módjáról, a gyógyszeriar kötelesegeiről általánosságban kellően intézkedik. Az nálunk kétféle gyógyszeriar tulajdonjogról kérdésében a hazai gyógyszeriarok a jelen törvény által el nem ért egyenlőségét óhajtották volna, s feliratokban is kériák.

Ezen XVI. fejezetben az egészségügyi intézkedések tárgysorozata véget érten; a törvény átír a közegészségi szolgálat tárgyalására: vagyis a közegési, törvényhatóság; s még felsőbb hivatalos közegeknek a közegészségügy érdekében viendő szerepe kiosztására. S ezen második fejezetben bőven s világosan körvonalozva van, hogy mi a teendője, mennyire terjed hatásköre s fontos téren a falszi birók, jegyzők, szolgabírók, rendőrségi első tisztviselők vagy polgármesterek, főispánok, közegési kör vagy járási orvosok, törvényhatóság tisztviselőinek; közegési, törvényhatósági közgyűlések, közigazgatási bizottságoknak, belügyminiszteriumnak, országos közegészségi tanácsnak.

(Illik közlemény következik.)

Az orosz nőiparegyelet választmánya értesíti az egylet tisztelt tagjait és a t. közönséget, hogy az egylet által alapított ipartanodában (Nagykereszt utca 2. sz.) külön munkaterem nyílt.

1. A ruhazabás és varrás tanítása, hol egyszerűsággal mindenféle felső ruhák, felöltők, téli öltönyök, gyermekruhák, a leggyyszerűbbtől a legdíszesebbig 2 frtól 3—4—5 frtjéig terjedő árért, azokivl használt ruhák a legdivatosabbra átalakítottak.

2. A tanodának egy másik termében a legzebb és legfinomabb művirágok készítenek, melyek részint cserépbén, részint daraboként mint kalap vagy ruhadísz, azokivl díszes koszosba fűzve, templomba vagy síremlékre ékítéssel jutányos áron kaphatók.

3. Kéznel varrott kesztyűk, finom bőrből, megrendelésre 1 frtjával kaphatók.

Midőn az egylet mindenzekre a közönség figyelmét felhívja, és midőn a ruhazabás tanítását val. ártalommal követte egybe, jötevény céljainak elmozdítását véle általa eszközölni, mintán a fenn elcsorolt iparmunkák több szorgalmas munkást foglalkoztatnak. Számolunk a nagy közönség érdeklődésére, mely már a tanodával egybekötött leghírvarrótermet is oly elismert pártolásban részesíti jó és olcsó munkájáért.

Ipartanodánk, melyben számos tanuló foglalkozik különböző iparmunka tanulással, különösen fehér- és ruhavarrással, Nagykereszt utca 2. sz. a földszint (Kölberle ház) nyílt meg.

Felhívjuk rá azok figyelmét, kik a hazai ipart pártolják és a törekvő szorgalmnak segédkezet nyújtanak ohaftanak.

Az orosz Nőiparegyelet választmánya nevében az előadó.

júnek mondják, s teljeskorúsága idején 22 ezer font birtokosnője leend. Egyedül előkelő állása és nagy birtoku gentlemanek vétetnek figyelembe.

A férfiak részéről a nőszerszén ezen orthodox-ellenes rendszere 25 lelkes példadása által van szentesítve. A legnagyobb része az angol egyházhoz tartozik; van azonban közöttük egy tövénky, egészséges presbyterianus lelkes is, ki egy szelid, jó kinézésű s legalább ezer font vagyonnal bíró leányt keres. Mintán szerinte jelenleg csak 120 font évi jövedelemmel bír, tartunk tőle, hogy a jubbor alatt farkas rejlik, ha éppen nem is ugyanazon uri egyéniség, ki nemrég többnéjűség miatt állott az oldbaileyi jury előtt Keméljük, hogy az indiai hadsereghez tartozó számos kapitány, őrnagy és ezredes tisztoságesebb széllal állott ki a csatatérre; de retonoteseen bizalmatlankodunk a sok irányban kiképzett fiatal irnok irányában, ki lekötelező modorról és kifogástalan öltözködéssel, genialis hajlamokat és csinos testalkatot egyosít; természetesen, hogy mindíg a legjobb társaságokban szokott megfordulni. Ez nem látszik oly igazi értékű ezíeknek, mint az utána következő mennyiség tanár, ki ép most rendezvén be lakását, Éva anyának lányai között vaktában szeretne választani: vagy pedig ama magas testalkatu, meleg keblű tanító, ki egy jövedelmező iskolát alapítván, most egy művelt s némi vagyonnal bíró nőt keres, hogy az foglalkozásában segédkezet nyújthasson. Három orvos s kétanyai sebész, orvosok után ábitozó

hölgyekhez fellebbeznek. A művészet egyetlen egyéniség által van képviselve; s az irodalom egy öt láb, kilencz és fél hüvelyk magas, barna haju és szakálu gentleman által, ki egy mély érzelmi, magasabb műveltséggel bíró és vagyonos hölgy után eseng; mintán meg van győződve, hogy ez érdemeit köllőleg tudhatná méltányolni.

A 254 nősülési hajlammal megáldott gentleman között csak tizenegy szerzett magának tapasztalatokat a házasság élet gyönyöreiről; s ez utóbbiak, egynek kivételével ki a karcos derékből és piciny lábakkal mit sem hajlandó engedni, nem adnak oly sokat a testi előnyökre, mint aglegény testvérei az urban. Ez utóbbiak közül Tamás, egy jó hirben álló gépész, elég szerény csak egyszerűen vagyonos hölgyet kívánni. Egy csinos, és értelmes arcvonásokkal bíró római katolikus gentleman, ki tíz évvel fiatalabbnak látszik, s az irodalom iránt hajlammal viseltetik, egy csinos és vagyonos nővel kíván összeköttetésbe lépni. Egy 35 éves aglegény csak egy 26 éves hölgy előtt vonja be vitorlát, kinek magas barna, gondos, otthon ülő és pénzre tulajdonokkal kell bírnia.

Egy előkelő családból származott külföldi ifjú, világosszöke hajjal, kék szemekkel, erőteljes testalkattal és 500 font évi jövedelemmel bírván, Albion szép lányai között szeretne élettársat szerezni. Egy ehicagói kereskedő Londonban szintén ugy-nökséget akarván létesíteni, egy vagyonos angol nőnek ajánlja fel szívét. Egy nagy

Vegyesek.

A törökországi vasutak. Prosser Vilmos, a déli vasat akkor építészeti igazgatója 1869-ben, a technikai munkálatok megindítása céljával Konstantinápolyba hivatalos. Két fővonal volt tárgyalás alatt, egyik a Balkánfélsziget nyugati, másik keleti részén, annak északtól déli irányban való átvezetésére, s ezenkívül ezeknek hossz-központjában valamely pontján leendő egybekapcsolása tervezve. Az egyik fővonal, az ugynevessett bosnyák tervezet, a magyar határánál levő Noviből kiindulva, átmenet az egész Bosniát, Ő-Szerbiát és Macedóniát és Saloniknál végződött. A másik fővonal, csatlakozással a fennálló magyar bálázathoz, Szerbián, tovább Sza és Filipopol közt, központi Törökországon és Drinápolyon át volt a birodalom fővonalig. Konstantinápolyig vezetendő. E két fővonal összeköttetése Sza vagy Nisch egyrészt és másrészt Armutluk (Rigómező) valamely nagyobb állomása, mint Prischina vagy Mitrovica közt lett volna véve. A fenti tervvázlatok alapján az utolsó hat év folyamata alatt a Compagnie des chemins de fer de la Turquie által építettek és forgalomba helyezettettek a következő vasutak: Konstantinápoly-Belovo 562, Kuliburgas-Dedegatsch 112, Sza-Mitrovica 364, Banyaluka-Novib 123 és Hermanly Jmbol 125 kilométer. Európai Törökországban e szerint jelenleg a Varna-Rustchuki 190 és a Cernavoda-Küstendze 43 kilométer hosszú, már régebben forgalomban lévő vasutak hosszúságát, összesen 1496 kilométer hosszúságú vasútvonal van üzemben. E vasutak úgynevezett csekély kiterjedésűek és kevesek hiánya miatt nehezen lesznek a Balkán félszigeten jelenleg folyó háborúban valami kiváló szerepre bírva. — Utóbbi időben a török kormány, a körülmények által kényszerítve, de még inkább oly célból, hogy hűségét az európai pénzpiacra emelje és erősítse — az ázsiai tartományokban építendő vasutakra is kiterjeszté a figyelmét az első vonal, mely megállapítottat, Skutariból a Marmora tenger partján Ismitig vonul, innen a vonal a Sakarii völgyön keresztül Lefko, Vezirben és Sogadon át Eshischer-ig vezetett, hogy tovább Siwriahissar-on át Angoráig vezetessék, s így azon tartományok válnak kiválókép hasznára és előnyére, mely marhatenyésztés tekintetében oly jelentékenyen kifejlett magas fokot áll. Egy másik vonal, s tervezet szerint Eshischer-nél ágazik el, és Kutahir valamint Karachissar-on át Konjaig, Anatólia tulajdonképi kereskedelmi köz- és gyűpontjait vonul. E tengerpartnak az ország belsőjével leendő összeköttetése céljából, Samsun a régi kereskedelmi város, nem messze Sinopes-től lett kismelvé, és a pálya vonala a Jeechil Irmak völgyön keresztül, s Amasi-To-át on át Siwas-ig

megállapítva. Egyéb vonalak körül a már építés alatt levő Mudanir-Brussa-Lefko kenyérvágánya vasut, és a régi a közforgalomra már átadott vonalak Smyrna-Aidid és Smyrna-Manissa-Alascher érdekeltek említését. Syria és Mesopotámiában a következő vonalak építése van tervezve, u. m. Tripolis-Homs-Aleppo 270, Jahden-Aleppo Suweida 258, Anitah Jahden-Biredjik 89, Alexandrette-Aimab 230, Biredjik-Urfa-Mardin 475, Urfa-Mardin (egyenes vonal) 190 és Mardin-Mossul-Diaglad 775, összesen tphát 2287 kilométer.

A kozoruk feltalálása. A régi irók egész szenvedéllyel vitáztak a felelt, hogy ki volt a kozoru első feltalálója, s míg a pogány irók a kozorukat a mitológia első alakjaitól származtatták, — a keresztények siettek Ádám ősdűnek biztosítani a dicődséget, ki szerintük zölde galyalal övezte körül az ur által hozzá vezetett Éva halantékait. A görög nép korán kifejtett társaslele kölcönzté a kozoruknak első jelentőségüket s a korona (kozoru) elnevezés a görögöktől származik. A görögöknel alig volt nevezetesebb ténykedés, melyes vidám lakoma meg nem előzött, vagy nem követett volna. Ily alkalomkor a vendégek halantékait kozoru díszíté, mely a legreggibb időkben fűszaggal készült s nem csupán díszítéül szolgált, hanem hűsíté a bortól tüzölő halantékokat is, ezért a görögök e kozorukat illatos folyadékokkal meglocsolták, hogy így egytelén érzéket se hagyjanak élvezet nélkül. Utóbb borostyánból készülték e kozoruk. A lakomák alkalmával még a serlegek is kozorukkal voltak díszítve. Ezokaségész a keresztény századokig fennmaradt magát, de Tertullian és aleksandriai Kelemen anynyira ellene voltak, hogy azt Arkadius és Honorius császár mint bálványserűt betiltotta. Utóbb sok mindenféle alkalmi kozoruk dívtortak. Egész napjainkig kibátó jelentőséggel bírtak a hajdoni kozoruk (coronae virginales.) Ezzel némileg rokon volt a szerelmi kozoru (corona amatoria). Ez rózsából készült, mely Venusnak, a szerelem istennőjének szentelt virág volt. Ezeket természetesen rendben, a menyegzői kozoruk (coronae nuptiales) követték. A hálotti kozoru nem volt a régieknel mindenütt általános. A görögöknel a legreggibb időkben vannak emlékek, melyek e kozoruk szokasosságát bizonyítják. Az első keresztények, kik általában minden pogány szokástól irtóztak, nem használták e kozorukat, később azonban, a kegyelet jelvényei gyanánt szolgáltak nálunk is. A pogány istentisztelet különböző nemeinél is elmaradhatlanok voltak a kozoruk (coronae sacrae pietatis). — Bachusnak borostyánból, — Junónak zölde szőlővesszőből, — a szaturszaliak alkalmával fűgefalevelekből, Herkulesnek babérlevelekből, Junónak pálmából fonták a kozorukat. A vallásos

ténykedésnek egy külön neve volt a szaturniának évnegyedonkénti megkoszorúzása. A házi isteneket (lares) violakoszoru illette. A tisztelt kozoruja (corona honoris) olajgöböl készült. Nem ritkább esetben ez aranyból is készült; így tudjuk, hogy a tyrusiak Nagy Sándornak, midőn az egyőste Daruust, 10,500 talentum értékű aranykoszort adtak. — Ennek ellentétűl a gyalázat kozsoruja, csalan, sőt újabban papirból készült. Ez utóbbit viselte fején a máglyára vitt Iliusz János, melyre három borasztó ördög alak volt festve ezen aláírással: ez a főszakadár. A különféle kozoruk használása mind a mai napig tart.

Hírek.

Azon előfizetőket, kik hátralekkaikat eddig be nem küldötték, tisztelettel felkerjük azok rövid idő alatti beküldésére, nehogy a kiadóhivatalnál fennakadás történjék.

A b-gyarmati ev. egyház folyó hó 25-ikén értekezletet tartott, melyen néhai Draskóczy Gusztáv halála folytán üresedésbe jött lelkesi állomás betöltése céljából az egyes egyházi tagok ajánlatára következőket ohajt kijelölni: Margócsi József írsai, Hrk János máluapataki Hadár Miksa sziráki, Kolbenhayer Samu k.-csalomjai, Puts Lajos surányi, Thebus János zólyomi, Vándár Viktor szügyi, Simko Frigyes a. bodonyi Gál Mihály agárdi lelkesi urakat és Vitéz Lajos papjelöltet. — Ezen ohaját az esperességgel átiratilag tudatja, elvárván, hogy az esperesség kijelölési jogát ezen kívánsághoz képest fogja gyakorolni.

A műkedvelői társulat B-Gyarmaton f. hó 22-én tényleg megalakult. Az ügyrendszabály sok oly üdvös intézkedést tartalmaznak, melyek szerint egy szép művelődési társulat fennmaradása hosszú időig biztosítható lehet. A közgyűlésen a társulat tisztségviselői is megválasztottak; még pedig, elnökül: Csalomjai (Pajor) István, pénz és szertárnokul: Jampory István, rendezőkül Fabriczy József és Garam Jenő, jegyzőkül: Bozó Gábor és Sztranyovszky Géza, bizottmányi tagokul: Milovan János, Tomesko Nándor, Jeneszky Sándor és Horváth Danó. — A téli idény alatt a kis megyeházi teremben fognak tartatni az előadások; lapunk jövő számában az előadandó darabok címét, az előadás idejét s esetleg a működő személyzetet is lesz alkalmunk közölhetni.

Végrehajtó biztosok nevezettek ki a megyei alispáni hivatal által, kik a körmunka illetékeket a közigazgatási járásokban és Losonc városában behajtani utasítottak. E biztosok napidija 3 forint lett meg alapítva, — s az egyes szolgabírák fizetéséből lesz levonandó.

A gabna utcában B-Gyarmaton egy öregebb izraelita f. hó 27-én este 8 órakor

az ott diszolgó karók egyikébe bebotolván, a karók mellett gözölögő félméter mélységű mocsárba esett, honnan csak két ember volt képes őt kibuzni, s a megfulladástól megmenteni. — Ilyen csunyaaságok szépen illusztrálják a b-gyarmati szőlőbiztoságot.

Danjanich János honvédtábornok arczképét övegye a birtokában levő olajfestmény után Borsos és Versághnál lefényképeztetve s azt a gazdaasszonyok együdeségük mellett sem elégitik ki a finomabb zeneérzékelt. De miután a svéd nőket hallottuk, örömmel valljuk be, hogy csalódtunk, s a bonyomás, mit roánk tettek, valóban tünneményeseri.

Reudőri hlr. F. hó 19-én virradóra a penezi szőlőhegyekben Vandik István nevű volt megyei pandúr, — négy petényi emberhezüöl agyonvert.

Rövid hírek. A pesti egyetemi ifúság által csatlúrtókro tervezett turkophil tüntetés az öregebb hazafiak tanácsára elmaradt. Nemis maradt volna az reactió nélkül, s így csak dicődni lehet a jobbgondolkozás egyetemi joghallgatokat, hogy az öregebb honfiai tanácsának meghajlottak. A pesti népbanknál 280,000 frtnyi sikkasztás történt. — Ilvassky Adolf, Ilvassky Ignác podluszanyi birtokos fia 65 frttal a szerbek táborába ment. Adjon neki az isten több értelmet!

Új zeneművek. Táborzsky és Parach nemzeti zeneműkereskedésében Budapestben megjelent: A Toloncából. Zaidő zaidő rongyos zaidő. — Szabad madár vagy te rózsám. — Azéjt jó a disznótör. — Volt nekem egy szeretőm. — Babot vittem a malomba. — A faluban csak az járja. — A szivem a szivem oly szomorú. Csárdás zongorára szerkesztő Körtassy Gyula. 60 kr. Krl Krl! (Csi-Csi) rezgő polka zongorára szerző Rosensweig Vilmos 50 kr.

Az „Új idők” című hetilap (divat-tárczával) ez évi 42-ik számának tartalma: Buda halála (irodalmi történeti tanulmány) Erdő Dánieltől. — Egy lepke tévedt (eredeti költemény) Ábrányi Emil. — „Giac” (eredeti elbeszélés), Lauka Gusztávtól. — Geinéből I-II. Szabolcs. — A tó bolygó. (Schlagel M. elbeszélése). — A szárny diadala (Michelet után). — Az orosz népeletről. — A fehér róza (német beszélyke). — A mérges csók. — Irodalmi, társadalmi és művészeti hírek. — A borítókon: Ilymen, számrejtvény betű talány, (hármastalommall), szikrák, a szerkesztő nyílt válasza, vegyesek. — Előfizetési ára e kedvelt hetilapra évnegyedre 2 frt. 10 kr., félérre 4 frt., egészérre 8 frt. — Szerkesztő Benedek Aladár. Kiadóhivatal: Budapest, papnőveldeutca 3. sz. földszint jobbra. Olvasó egyletek, tanítók, tanuló és kávéházak meg e kis árból is 15% engedményben részesülnek.

Felolós szerkesztő:

Horváth Danó.

HIRDETÉSEK.

Hirdemény.

Vagyonbukot Weisz Jónás csódtömegéhez tartozó s a zaborai birtokon lévő 2 kazaltavali 1 kazal idei széna, 2 kazal idei sarju. öt szekérenyi köles szalma és 3 szekérenyi tisztabuza szalma f. évi november 2-án reggeli 9 órakor a helyszínén nyilvános árverés útján el fog adatni.

Kelt B-Gyarmaton 1876 okt. 19-én.

a csódválasztmány.

Haszonbérlet.

A divényi seniorális uradalom részéről közhírré tétetik, hogy a lónyabányai, a turicskai és vámosfalvi erdőkben az idei makkoltatási jog haszonbérbe adatik.

Bérleti szándékozók bővebb felvilágosítást nyerhetnek a turicskai erdősz, a divényi erdőlovag vagy az uradalmi felügyelőségtől Zsélyben.